פרס מתכנן הקדמת הבחירות

ראש הממשלה ושר הבטחון, שמעון פרס התבטא בסופבוע נגד הקדמת הבחירות לכנסת. מדבריו ניתן היה להסיק, כי הוא מעדיף להתעסק בפרס שם פורייה, יהיו תרבותות אשר יהיו, על־פני הקדמת הבחירות, גם אם הסקרים מצביעים על עדיפות ברורה למועמדותו על־פני זו של מועמד הימין, ח"כ בנימין נתניהו.

אלא שבחודי חודים מתבשל תארוך, ששמעון פרס נתן לו כבר את הסכמתו, וקרוב הבעייה היא, שדווקא שותפיו בקואליציה, ראשי מר"צ, אינם מתלהבים מתארוך המוצע. ראשי מר"צ זקוקים עדיין להקפדת התנאיפות ה"משכר אלוני" ויוסי שריד מבקש זמן, כדי שביבור הבחירים הפוטנציאלי של מר"צ, יוכל אותו כמספר אחד של המפלגה. בנסיבות מסויימות עשויים ראשי הבעייה ל"דלג" על מר"צ, אם ימצא שותף אחר, שיסכים לתארוך המוצע. סקוביו של ראש הממשלה מדברים על ה־20 במאי וזאת, כדי שהסיבוב השני על ראשות הממשלה, אם יידרש, יידחך במועד, שבו עדיין תלמידי "המשכיות" וחלק מ"השכיעיות" טרם יצאו לחופשה ודבר הביבור עדיין בארץ ואינו משוטט בערי הקלה השונות.

במפלגת העבודה מסתמנים הפעם בסידה רבה על הדור הצעיר, שבעקבות רצה רבין ז"ל ופעילות הנוער בבחירות, יתן קולו למפלגת העבודה באחוזים גבוהים יותר מאשר בעבר. ראשי מחלקת הסברה של המפלגה מארגנים מחבי הבנסת של העבודה ושריה, להופיע בפני תלמידים בבתי הספר ראין "חוד" בארץ, שבו לא מופיע חבר־כנסת של העבודה בפני תלמידי

בעייה עם החרדים

"שבעיניות" "שמינית". ראשי הסברה מאמינים, כי בעקבות הבנים יבואו גם חלק מהוריהם ושיקול זה נראה די הגיוני.

ביום חמישי שבוע שעבר התקיים "פאנל" בחירות בבית הספר המקיף החדש בראשון לציון. ח"כ רון נחמן "יצג את הליכוד, ח"כ חנן פורת הביא את דבר העבודה וח"כ נסים זובילי, מזכ"ל העבודה דיבר על עמדות מפלגתו, אביגדור קהלני בשם "הדרך השלישית" ו"מוסי" רז את התביעים כלל וכלל והציג בפני התלמידים החדשים את הפשקת עולמה של מר"צ. לאחר מכן, כנהוג ומקובל, התקיימה הצבעה ונגלו בה חלק מיוחד ביב: והנה תוצאות הצבעה: ליכוד – 64 אחוז, מפד"ל – 16 אחוז, עבודה – 9 (!) אחוזים, "הדרך השלישית" – 3 אחוזים, צומת – 1.5, מר"ץ – 1.5, ש"ס – 1.5, אגודת ישראל – 1.5. למיטב הידיעה לא נערכה הבעיבה על ראשות הממשלה. נראה שלזרוד העציר במפד"ל בעייה עבודה לא קלה במערכת הבחירות הקרובה ויפה שעה אחת קודם.

בכל מקרה: מפלגת העבודה (9%) הקדימו את כל המפלגות האחרות זולת ליכוד (מפד"ל, אחת יש לזכור, כי מדובר בבית־ספר רחי עם עזות שומר מצוות המעורה היטב בהוויה של הציונות הדתית.

הפרסומאי החדרי החסיד, דוד ("דודי") זילברשלג, הביע נכונות עקרונית להגיל "קמפיין" בשביל שמעון פרס בתוך הציבור החרדי. לדבריו, המרס טרם סוכם סופית (עם השר יוסי ביילין) משום שהוא ממתין להתיר מצד "הגדולים", אם לקבל על עצמו את המשימה אם לאו. הוא עצמו חסיד של רבי אליעזר אבד חציה שליט"א ושורשו בחסידות סקר־זיידיק. קשה להעלות על הדעת, כי רבי אליעזר שליט"א תרג מתינהו שלא להתערב בפוליטיקה בשום צורה שהיא, ונתן הסכמה מפורשת לזידרשלג ל"דדיק" את שמעון פרס. כתבנו "המפורסף", משום שלא פעם, ישנם מבין החסידים המסתמכים על ברכת "הצלחה" שנתקבל באילו בתוכה מובנית גם ברכה לכל הדברים שהאדם המתברך מבקש לעשות. ולא היא.

דודי זילברשלג סוען בעקשנות, כי קיבל את ברכתו של האדמו"ר מסקוביץ־זיידיץ להסביר את שמעון פרס בציבור החרדי.

האדמו"ר מסקוביץ־זיידיץ נתן בשנים האחרונות ל"לובי" רציני של מתיישבי הגולן ודעותיו המושמעות בתוקם המדיני נשמעות ימניות. יתכן, כי לצדקי פרנסה הסכים האדמו"ר, כי חסידו יקבל את הבי'נב. בעבר היו אדמו"רים שהסכימו שחסידיהם הבודדים בתעמות יחזקו אותם, אם הדבר סייע לשרותם.

השבוע אמר לנו זילברשלג: "הנושא עדיין אינו סגור הרסמי. הוא רלף הפצה כחלק מהכוונה לבלום אותי". הפיץ את זה במיוחד עורך "השבוע", ששלח לי שרדים, שיסמל בי אישית באמצעות אנשיו.

מה בעצם יעתיידבר ליאנשי מר"ש?

זילברשלג: סיכמתי בדודות עם אנשי פרס, את מה שסיכמתי עם "ביבי" נתניהו לפני שנה בשתי הישיבות שלי אתו. לאמור: שהפעילות שלי מוגבלת אך ורק לבחירה ישידה של ראש הממשלה. שיהיה ברור, אני אישית מתכוון להצביע בעד מפלגה חרדית כחודי נאה, ואעשה הכל למענה, למרות שאני "מסמל" מהדהכה האגודי שלה, חייבים לשמור מכל משפר על האלקטוראט החרדי. מבחינתי, יש רק שווה לשמאל ולימיני כאחד.

היש לפרס סיכוי בציבור החרדי?

צריך להיות ברור שהציבור החרדי אינו מונה בכיסו של אף אחד, מבחינתו, כל החילוניים הם אותו דבר וההגיון אומר שאם סקיסיים של שמעון פרס להיות ראש ממשלה הם סוכים, הרי אין סיבה שהציבור החרדי "יסגיר" אותו לזרועות מר"ץ.

האמנם הוא מכוון להתחייב שלא להקים קואליציה עם מר"ץ אלא רק עם "הבלוק החרדי" במבדה היא יתנסך בו?

הוא לא מוכן להתחייב ואני לא מתנה את עבודתי בכך. אני מטפל בעניין הזה מההיבט המקצועי בלבד ולא משום היבט פוליטי. מה שברור הוא, שאם שמעון פרס עד ליום הבחירות לא יתן התחייבויות ברורות לציבור החרדי, הוא לא ישיג באמצעות הסברה בלבד כלום. יהיה מאד קשה למכור אותו. היחידי שיכול היום להנות מהבטחות בלבד הוא "ביבי" נתניהו.

האחדשרדים תומכים בצעד הזה שלך?

קיבלתי ברכה של אדמו"רים, אני בתיאום עם גדולי התורה ועם. הבי קשים מביניהם ודעתם חשובה לי יותר מזו של "עדוך ד" שניה אותי.

מה מעכב עדיין את בבירת הפיזה עם אנשי פרס?

ביקשתי פסקיזמן לתיאום עמדות עם "הגדולים" במיוחד...

זילברשלג מספר, כי הוא נתן לאיזמים קשים מצד חוגים בציבור החרדי "יעוד מעט יצטרכו לספק לי שומרי "אש". לדבריו, הוא עצמו עשה תפנית בעמדותיו המדיניות בעקבות רצח רבין ז"ל. "הנעתי להכרה שצריך לעשות תפניה".

הוא סוען בעקשנות, כי קרוב ל־20 אחוז מהציבור החרדי עומד בשמעון פרס, "וואת בהסתמך על סקר רעת קהל אמין ביותר". הרבי מבעלז – אומר זילברשלג – תומך בשמעון פרס. "יהיו עוד סדרים בציבור החרדי, ובכלל יהיה מאד קשה לנדולי התורה למנוע בבניסין נתניהו בלורי". זילברשלג יפעל, בעיקר, אם ישל את הסרדיקט, ליצור בלוק בציבור החרדי שיימנע מהצבעה בהתמודדות על ראשות הממשלה.

"מתכבר, כי זילברשלג אינו צריך לעמול קשה, כדי לסייע בידי פרס ואנשיו.

בימים אלה פס מסה "למען מהנינות יהודית למדינה", שבראשה עומדים הרב יוסף מנדלביץ, הרב יצחק גינזבורג (ישיבת קבר יוסף בשכם) ר"ר מרדכי נסין ומוסי קרפל.

האדבעה שולליים את מועמדותו של בנימין נתניהו לראשות הממשלה והם מבקשים להציג "מועמד אמוני לבחירות לראשות הממשלה". האדבעה, שהלם מזוזים עם הימין הקיצוני, מתכוונים לפעול בימים אלה בכל רחבי האדץ בעד "מועמד אמוני" (ואין הכוונה ל־ח"כ יוסקה בארגר) ומטילא יעודכו בקרב ציבורים מסויימים גל של תוסר אמון בבנימין נתניהו. למיטב הידיעה, אין לאדבעה עדיין מועמד מוסכם ומתאים, אבל את הרעש ואת הנוזקים הם כבר עושים וקשה אפילו לנחש מי עומד מאחוריהם. פרופ' הלל ויין עשמו נקשר עם הקבוצה הזאת, הבהיר באוזח נתרץ, כי אין לו חלק ונחלה עמהם.

ראש הליכוד, נתניהו, כינס בימים אלה קבוצת עתונאים מהעתונות החרדית, כדי להציג את "האני מאמין" שלו בענייני דת ומדינה וחייבת האמת להיאמר, כשעוד ניתן לתקן, כי רוב הנוכחים לא התלהבו מדבריו ולא התרשמו, כי הוא יודע "למכור" עצמו לציבור החרדי בכלל ולציבור החרדי בפרט.

ב"חצר" נוד מדברים על נתניהו בהסתייגות נלויה והדברים, נאמרו לבוחב שורות אלו מסקור מהימן ביותר. יש להניח, כי אם הליכוד לא הצליח לעודד התלהבות אצל האדמו"ר מנוד שליט"א, באותן דקות שהם שוחחו ביניהם "בארבע עיניים".

אם רעיון החזית הדתית "יצא אל הפועל", ניתן אולי יהיה לנבש הבנה בין כל המפלגות הדתיות גם בסוגיית המועמדים לראשות הממשלה.

השבוע הסכימו ביניהן מפד"ל־ש"אגודי" להזמין סקר דעת קהל אצל מינה צמח לנבי סיכויי החזית הדתית ועוד שאלות משלימות. על־פי תוצאות הסקר הזה ניתן יהיה לבסס קו מחשבה אם יש טעם לפנות לכיוון הזה.

אותם נודמים בציונות הדתית המעוניינים בהקמת "החזית" פנו לראש ישיבות בנ"ע, הרב חיים דודקמן שליט"א, כדי שיברוך את עמרתו של מנוד שליט"א. להרב דודקמן דלת פתוחה אבל האדמו"ר שליט"א והוא יוכל ללמוד ממנו אם יש טעם להמשיך במאמצים להקמת "החזית".

בסיעת המפד"ל לא גילו השבוע התלהבות מרעיון "החזית", אלא שעמדה זו עשויה להשתנות, אם יתברר כי קיימת חזית "חבה בציבור התד"לאומי בזכות "החזית". אגב, הרב דודקמן שליט"א החזר בהד"יעצות רבנים כמועמד אפשרי לעמוד בראש החזית הדתית, שמו של הרב דודקמן הוזכר בנשימה אחת יחד עם שמו של הרב שמחה קוק שליט"א, רבה הראשי של רחובות. הפוליטיקאים אינם נוטים כרגע להסתח מכם לרעיון החזית הדתית אבל רבנים, בעיקר בציבור הד"לאומי, מקיימים כבר כנסים, כדי לדחוף את הרעיון הזה בכל דרך אפשרית. "אנו נתונים בשעה חרום פשוטו כמשמעו, ואם השמאל התאחד, אין סיבה ששומרי מצוות לא יתאחדו ביניהם" בכלוב סבני לפוסף" – לאמר בכנס הרבנים שיום הרב זלמן מלמד שליט"א, והמשכו צפוי בביתו של הנ"ל אפיירא שליט"א בהרכב רחב ייתר.

"ובלבד שיקרא לי בלא עצבות"

ר' שבט חל יום ההילולא של האדמו"ר הרי"ץ, רבי יוסף יצחק שניאורסון זצוק"ל, הששי לאדמו"רי חב"ד, שקדושי עליון העידו, כי מן השמים גילו להם, שהוא צדיק הדור. במדור זה הקדשנו לא אחת לאדמו"ר הריי"ץ דברי הערכה ופרקים מחייו אשר על־כן נייחד הפעם את "המוסגרת" לרבי מרדכי מלכוביץ זצוק"ל, המכונה "הסבא קדישא מלכוביץ (לכוביץ' עיירה ברוסיה הליטאית), שיום הסתלקותו חל מחר, שבת קודש נ' שבט.

רבי מרדכי מלכוביץ זצוק"ל, הוא אבי שושלת "חסידות סלונים" החל לכהן באדמו"רות 32 שנה אחרי פטירת הבעש"ט. הוא עצמו היה תלמידו המובהק של רבי שלמה מקרלין זצוק"ל.

רבי מרדכי, "הסבא קדישא מלכוביץ", חידש בדורו דרך יחודית בעבודת ה'. הוא לא חיפש שום מדרגות גדולות והשגות גבוהות, אלא רק לעשות נחת־רוח לבורא יתברך. רבי ישראל מרוזין זצוק"ל, ביקש פעם את רבי משה מקובריץ הקדוש והטהור, שהיה החשוב שבין תלמידי "הסבא קדישא מלכוביץ": "אמור לי דבר מהרבי שלך". השיב לו רבי משה. אומר לך אחת מאמרותיו: "השגת רוח הקודש אינה גדלות, גילוי אליהו גם זו אינה גדלות, לפקוד עקרות ולפעול ישועות אף באלו אין גדלות אבל, לירא מהקב"ה באמת זוהי גדלות".

רבי מרדכי ריכז סביבו רק חבורה מצומצמת, כאלה שרצו לגדול בעבודת ה' בלי פשרות. מי שהכריע מלחמה על תאות העולם הזה, קניאה וכבוד נקלט בחבורה האת מכפרם היה מצומצם למדי: "ראיתי בני עלייה והם מועטים".

רבי מרדכי ביסס את שיטתו בחסידות על שני יסודות: אמונה פשוטה, הכנעה ושיפלות. תלמידיו־חסידיו עבדו בפרך, כדי להשיג את שני היסודות־הללו. הוא עצמו הסביר, כי אי־אפשר לעקור את הרע בשכלית, מאחר שכוח הרע שבאדם פועל בנפש ובתרתיות הדם ואי־אפשר לנצחו בכוח השכל בלבד. "רק על־ידי יכולים לנצח במלחמת היצר. הוא טבע את הכלל: "כל הקרב למקדש ה' יומם: מי שבאמת רוצה להתקרב למקדש ה' – יומם: נדרשת ממנו מסירות־נפש ממש.

בשיעוריו הראשונים למתחילים, "נדולים" "פשוטים", כאלה, הוא השתדל להנחיל להם אמונה תמימה ופשוטה, כמאמר הבעש"ט: "מניח את דעתי ומחזיק באמונה פשוטה".

באחת משיחותיו אמר "הלכוביץ'ער": מה שאנשנו רואים שצדיק אחד גדול יותר, משדיק שני – הוא מכוח זה, שהאמונה אצלו יותר טהורה ויותר ברורה. "האמונה היא כוח הכלול מכל המידות הטובות ולפי גודל חיזוק האמונה, כך תגדל אצלו האהבה, היראה, הדבקות וטהרת המחשבה".

"הסבא קדישא מלכוביץ" היה פועל ישועות בכוח האמונה שהיה מחדיר לאותו יחדיו שהיה בא אליו עם צרותיו. סיפרו חסידיו: כשהיה בא לפניו יהודי שהיה שרוי במצוקה גדולה, הוא היה מאיר בו את אור האמונה, עד שהיהודי האמין, כי טבע למעלה מן הטבע הם היינו־דך אצל הקב"ה, ועל־ידי זה המשיך בשבילו ישועה ורחמים למעלה מן הטבע.

פעם הביאו לפניו חולה אנוש שכוב על מיטתו. התבונן בו "הלכוביץ'ער" ממושכות ואז ביקשו שיאמר יחד אתו: "אתה ניבור לעולם ה', מכלכל חיים וחסד, מחייה מתים וכו' סומך נופלים ורופא חולים". וכך חזר עמו את הפסוקים הקטע הזה שבתפילת "שמונה עשרה" שלוש פעמים. משסיימו את האמירה בשלישית, שאל אותו הרבי: אתה מאמין בכל הלב לגמרי שאתה אומר, שאכן הק"ב הוא רופא חולים? השיב לו החולה: אני מאמין שהקב"ה יכול לרפא אותי ולגאול אותי ממצבי הנוכחי. ציווה עליו "הלכוביץ'ער": "קום ורד מן המיטה", וכך היה ובתוך זמן קצר, בכוח האמונה בלבד, החלים אותו חסיד ממחלתו הקשה.

צדיקי הדור אמרו עליו: "ייהיו ידיו אמונה", הוא פועל ישועות על־ידי שמעורר את האמונה במלכו של עולם. הוא עצמו היה מצטט את הפסוק בירמיהו (פרק ז פסוק כ"ח) "אבדה אמונה ונכרתה מפיהם" והסביר למה אבדה אמונה בלבבו? בגלל שנכרתה מפיהם, שאינם חוזרים בפה על דברי אמונה. והוסיף: "האמנתי כי אדבר", למה האמנתי? כי אדבר בכך שאני מדבר בדברי אמונה, אני נוטע בעצמי את האמונה. עוד היה אומר: יהודי האשר אינו מרגיש את האמונה בלבו, צריך לדעת כי היא ערומת בדמו והיא ירושה לנו מאבותינו. יהודי צריך להאמין שהוא מאמין בפנימיות נפשו, אלא בגלל שהוא חומרי, אין הוא מרגיש באמונה לא מעט מחסיבי לכוביץ היו מתפללים את "אני מאמין" בשונה מאחרים והיו אומרים כך: "אני מאמין שאני מאמין...".

צדיקי דור דיברו עליו בהערצה גלויה. רבי לוי יצחק מברדיצ'ב אמר עליו עוד כשהיה אברך צעיר: "שליש העולם עומד עליו". "החוזה מלובלין" התבטא אחרי אחד מחני השבועות: "הסבא קדישא מלכוביץ" הרעיש את כל העולמות בקבלת התורה שלו".

"ללכוביצ'ער" היו גם מתנגדים רבים, ששללו את דרך עבודת ה' שלו. כמה מתנגדיו הקיצוניים לא היססו גם להלשין עליו בפני "המלכות" בדברי שקר. הללו סיפרו, כי הוא אוסף כסף, כדי להפיל את השלטון ברוסיה. בעיד הוא אסף צדקות לנערכים בארץ־ישראל, טענו המלשינים, כי הכסף מיועד לטורקים שנואי השלטון המרכזי ברוסיה.

דברי המלשינות עשו את שלהם ורבי מרדכי מלכוביץ נכלא בבית הסוהר. כשהוליכו אותו לבית הכלא, שמו על ידיו אזיקים ועדים שהיו נוכחים במעמד הזה סיפרו, כי הוא הלך לכלא בשמחה כזאת, כאילו הוא הוביל את בנו תחת החופה.

גם חיי האשישים לא היו סוגים בשושנים והוא נירש את אשתו הראשונה. מתנגדיו האמינו, כי באמצעותה יעלה בידם לאסוף ולרכז דברי נאצה נגד "הלכוביץ'ער". כאשר נפשו עמה לצורך זה אמרה להם: "אם משה רבנו היה נדול ממנו, קשה לי להבין האיך זה אפשרי".

בשיחותיו הרבות עם חסידיו הטיף לאמונה" חכמים, התקשרות לצדיקים ובעיקר, להיות בשמחה. והחזוה מלובלין היה אומר, כי "בלכוביץ' ידעו מהי התקשרות אמיתית לצדיקים". הסבא קדישא הבטיח לא אחת: "אם יהודי יתהלך שמח על כך שהוא יהודי, הריני מבטיח לו נאמנה, שינצל מכל מיני נזקים נאפילו מדבר עבירה". באחד מכתביו מובא: עד כמה שכל דבר שקר הוא חטא נורא, אין הדבר כן בענייני שמחה, שמותר לעשות תנועות של שמחה וחיזוק אף־על־פי שאינן מפנימיות הלב, עד שה' יעזור שתהיה לאדם שמחה אמיתית".

בעת רצון הבטיח "הסבא קדישא": מי שירצה להתקרב לעבודת ה' ויבקש מה' איזה עניין ויבקש שגם אני אעזור לו ובתנאי האמת) אני מבטיח לו שאעזור לו ובתנאי שיקרא לי בלא עצבות.

כאשר חש רבי מרדכי מלכוביץ זצוק"ל, כי הגיעה שעת הסתלקות מן העולם החל אומר: "א־ל חי צורנו, ציווה להציל ידידות, שארנו משחת" (מתוך זמירות שבת) וחזר על זה כמה וכמה פעמים. סמוך לצאת הנשמה אמר את המלים "א־ל חי־" ועצם את עיניו. בבגדו נמצאו שני כיסים מלאים בכסף. באחד הכיסים נספרו 31 מטבעות כמניין "א־ל" ובכיס השני 18 מטבעות כמניין "חי". שתי המלים האחרונות שהוציא הקדוש הזה מפיו. על־פי עדות הבן, היו אלה מעות מצווה לישוב ארץ־ישראל.